

STOP LIEKĀM LIETĀM!

Izglītības posms

6. klase

Mācību priekšmeti**Dizains un tehnoloģijas**, matemātika, latviešu valoda.**Metodes**

Spraudnis ietver eksperimentu „Pirkumu dienasgrāmatu”, domāšanas rutīnu „Agrāk es..., bet tagad es...” un radošo pētījumu par preces dzīves ciklu.

Sasniedzamais rezultāts saskaņā ar dizaina un tehnoloģiju programmas paraugu

Darbojas ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi, jēgpilni un radoši lietojot atkārtoti izmantojamus materiālus.

Spraudņa sniedzamie rezultāti

Analizējot personīgo pieredzi, skaidro, kā atbildīgi iegādāties un patērēt dažādus produktus.

1. Ierosmei izlasiet Dzidras Rinkules Zemzares poēmu „Gribulītis” vai noskatieties animācijas filmu „Gribulītis”.

2. Skolēni piedalās eksperimentā, kurā iztēlojas, ka viņiem tiks uzdāvināts pilnīgi viss, ko viņi 3 minūšu laikā spēs uzrakstīt uz lapas. Aiziet – 3 minūtes!

4. Skolēni veido savu Pirkumu dienasgrāmatu (1. pielikums). Pirkumu dienasgrāmatas mērķis – reģistrēt pirkumus (nepārtikas preces) un analizēt vajadzības un vēlmes, sajūtas, kas pārņēma pirkuma veikšanas brīdī. Pirkumu dienasgrāmatu var aizpildīt ilgākā laika posmā vai ierakstīt tikai pēdējos pirkumus, ko atceras. Pēc Pirkumu dienasgrāmatas aizpildīšanas paveikto pārrunā ar solabiedru. Pēc sarunas katrs skolēns uzraksta secinājumu, radušās pārdomas. Uzdevums – 3 minūtes, neatraujot roku no lapas, skolēni raksta visu, kas nāk prātā. Uzrakstītais nav jālasa citiem.

3. Pēc tam skolēni pārrunā savus sarakstus: cik katrs spēja uzrakstīt, ko ir uzrakstījis, kā jutās rakstot, izvērtē, kuras no šīm lietām ir noderīgas, nepieciešamas, kuras nē, kuras pirktu, ja būtu tāda iespēja, un kāpēc, kuras nepirktu un kāpēc.

6. Skolēni izvēlas vienu pirkumu (produktu) no savas dienasgrāmatas. Veic pētījumu par šī produkta dzīves ciklu no izejmateriālu ieguves, ražošanas, tirdzniecības un lietošanas, līdz produkts vairs nav lietojams. Dzīves ciklu attēlo zīmējuma veidā. Ja produkts sastāv no vairākiem materiāliem, shēmu var zīmēt katram materiālam atsevišķi. Lai izprastu pilnībā izvēlēta produkta ietekmi uz apkārtējo vidi, apraksta arī iepakojumu.

5. Pēc dienasgrāmatas aizpildīšanas skolēni analizē patēriecības negatīvo ietekmi uz vidi un to, kā mēs varam to samazināt, dzīvojot pēc aprites ekonomikas principiem. Izrunā ar skolēniem viena produkta dzīves cikla ceļu. Piemērs, ej.uz/produktu_dzives_cikls Internetā var atrast daudz filmiņu, spēļu, izziņas materiālu par šo tēmu, piemēram: www.youtube.com/watch?v=qYVHQHzqwAw www.urda.lv/lv/zanis/speles www.youtube.com/watch?v=-kVmiBEzniA (angļu valodā ar subtitriem latviešu valodā)

7. Paveikto pārrunā ar solabiedru. Sarunai seko noslēguma daļa – domāšanas rutīna „Agrāk es..., bet tagad es ...”. Katrs skolēns papildina šo teikumu, piemēram, „Agrāk es nedomāju, kā ražo lietas, ko pērkam, bet tagad es sāksu par to vairāk interesēties.” Un min vismaz vienu apņemšanos, ko veidos kā paradumu, lai samazinātu neapdomīgās patēriecības ietekmi uz vidi, pamato savu izvēli.

Skolotāja piezīmes
